

tük újkőkori kerámia) által jelölt régészeti lelőhelyet határoztunk meg.

PUSZTAI TAMÁS

360. Nyírbátor határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, B, Sza, Á, Kö
2010. április 27-én helyszíni szemlét végeztünk a Nyírbátor–Nyírgelse–Nyírgyulaj–Nyírvasvári között tervezett szennyvízvezeték nyomvonalán.

Nagy-Bóni-Szőlő (KÖH 74147): A Vajai (III.)-főfolyástól É-ra egy egykori almáskert helyét elfoglaló szántóföldön azonosított lelőhely K–Ny irányú, 130×280 m kiterjedésű területén neolit(?) cserepeket, obszidián pengetőredéket és szilánkokat, valamint Árpád-kori kerámiát találtunk.

Pál-Kúti-dűlő-Uraság tagja (KÖH 71051): Ez részben ismert, a Bálint Mariann által korábban felfedezett (KÖH 71045) lelőhely K-i részét is magában foglalja, de keresztezi a Kerekhalmi utat, és a KÖH 71049 és 71051 azonosítójú lelőhelyek közé ékelődik. Lehetséges, hogy egyetlen nagy kiterjedésű település részeit képezik. Mi késő bronzkori cserepeket gyűjtöttünk a K–Ny irányú, 100×240 m kiterjedésű területéről.

Új Barázda Tsz-től keletre (KÖH 74145): Az itt talált településnyom ÉNy–DK irányú, kiterjedése 90×170 m. Kis mennyiségű császárkori(?) és középkori cserepet gyűjtöttünk a felszínéről.

Munkatárs: Mester Andrea gyűjteménykezelő.

PINTYE GÁBOR

361. Nyíregyháza, Harangod

(KÖH 34840)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Ge

A Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Örökségvédelmi Központ 2009. október 13. és december 14., valamint 2010. május 10. és július 1. között elvégezte az M3-58 jelű régészeti lelőhely (02327/3 hrsz.) megelőző feltárását. A kutatást az M3 autópálya Nyíregyháza–Vásárosnamény közötti szakaszának építése tette szükségessé. A feltárt terület 13 993 m² volt; 300 stratigráfiai egységet figyeltünk meg.

A lelőhely középső részén lévő futóhomok buckának különösen a K-i lejtőjén gazdag, részben vastag, égett réteggel jelentkező késő bronzkori jelenségeket dokumentáltunk. Ugyanitt a K-i lejtő középső szakaszán sorokba rendeződő, rendszerint kirabolt, Ny–K tájolású népvándorlás kori sírok kerültek elő. A gepida temetőre utaló mellékletek: bikonikus, sötétszürke, gyorskorongolt edények, kétsoros csontfésűtöredékek, kék és zöldes színű üvegedény-töredékek, borostyángyöngyök, ezüstgyöngyök és csatok, egy kopott ezüstérme és egy háromgombos, ékvéséses aranyozott ezüstfibula a sírok betöltéséből kerültek elő.

A futóhomok buckáktól Ny-ra a lapos, erősen belvizes terület É-i harmadában a sírokkal vélhetően kapcsola-

latba hozható népvándorlás kori veremházakat és csekély leletanyagot szolgáltatató gödröket tártunk fel; emellett egy kisebb, téglalap alakú veremházat dokumentáltunk a futóhomokdomb D-i nyúlványán. Népvándorlás kori az az árokrendszer is, mely nagyjából K–Ny-i irányban a felület teljes szélességében követhető volt, és áthaladt a homokdomb legmagasabb pontján is.

A nyomvonal hosszában a feltárt terület K-i és Ny-i szélén jelentkező zsíros fekete színű, a feltételezés szerint mocsári eredetű üledékből a gépi humuszosítás során tisztázatlan (elsődleges, vagy másodlagos) helyzetben nagy mennyiségű kerámia és állatcsont, ill. egy késő bronzkori tokos véső és egy díszített fejű tű, végül egy szarmata fibula került elő.

A leletanyag a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Örökségvédelmi Központ nyíregyházi irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerül végleges elhelyezésre

Munkatársak: Oravecz Hargita, Halász Ágoston, György László régészek; Gyuriss Dániel, Andics Bernadett, Bori Brigitta, Beck Attila és Tóth András technikusok. A geodéziai felmérést a Geoservice Kft. végezte.

MARKÓ ANDRÁS

362. Nyíregyháza-Oros, Kánya-hegy-dűlő

(KÖH 38880)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Szk, Sza, A, H, Á

A Nyíregyházához tartozó Oros határában, a 41. sz. út mellett tervezett üzleti park területén végeztünk ásatásokat 2010 áprilisa és decembere között. A területen előzőleg a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat Kurucz Katalin vezetésével próbafeltárást végzett. Kezdetben 13 ha feltárájáról volt szó, ami a tervezett benzinkútnak, annak É-i szélén futó, a kijelölt 52 ha-os terület É-i oldalán építendő áruházhoz vezető útnak, valamint magának az áruháznak és két É–D-i közműárknak a területét érintette volna. Végül a megállapodás provizórikusan 27 ha feltáráására születt meg, mely terület a 109,3 m balti magasság felett határolható körbe. Ugyanakkor az első területátadáskor a KÖSZ-től csak a benzinkút, az út és a közműárk feltáráshoz kaptuk meg a területet. A továbbiakban ez a tény súlyosbító körülménynak bizonyult, mivel a szelvényfal alá nyúló objektumokat így két részletben kellett feltárnunk. Továbbá a lőszermentesítést – miután több lőszermaradvány, egy szárnyas akna, valamint két Vécsey-gránát került elő – a beruházó a feltáráás közben végeztette el.

A kutatott terület kiterjedése végül 250 768 m² lett, amelyen több mint 6000 objektumot tártunk fel. A humuszosítás rétegesen folyt Bacskai István folyamatos detektoros kutatása mellett. Ez a kritérium azért fontos, mivel a fémkeresés során ezres nagyságrendű leletanyag került elő. A számot az magyarázza, hogy az egykori járósíntek anyagának összegyűjtése vált így lehetővé. Kiemelkedő leletnek mondhatók a szkíta típusú bronz nyílhegyek, melyekkel kapcsolatban felmerült annak